

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Методичні рекомендації
до виконання контрольних робіт
з навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВА СТАТИСТИКА"
для студентів галузі знань 0305
"Економіка та підприємництво"
заочної форми навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ, 2013

Затверджено на засіданні кафедри статистики та економічного прогнозування.

Протокол № 1 від 29.08.2012 р.

Укладачі: Раєвнєва О. В.

Гриневич Л. В.

Горохова О. І.

М54   Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни "Податкова статистика" для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" заочної форми навчання / укл. О. В. Раєвнєва, Л. В. Гриневич, О. І. Горохова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 36 с. (Укр. мов.)

Подано десять варіантів контрольних завдань, які мають сформувати й закріпити у студентів вміння та навички практичного використання статистичних методів для проведення дослідження явищ і процесів, що відбуваються в податковій сфері.

Рекомендовано для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" заочної форми навчання.

Вступ

У процесі підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі статистики й оподаткування – як практиків, так і науковців особливе місце займає навчальна дисципліна "Податкова статистика". Наявні статистичні методи дозволяють проаналізувати процеси, що відбуваються з суб'єктами господарської діяльності та визначити стан і тенденції їх розвитку в умовах ринкової економіки. Таким чином, податкова статистика дозволяє отримати необхідну статистичну інформацію, обробити її за допомогою наявного статистичного інструментарію та сформулювати висновки, які є основою для прийняття зважених управлінських рішень.

Вивчення навчальної дисципліни допоможе майбутнім фахівцям набутти знань про основні поняття і категорії податкової статистики та закономірності функціонування й розвитку податкових явищ і процесів та проведення їх дослідження.

Метою написання контрольної роботи є формування у студентів системи знань і практичних навичок з проведення комплексного статистичного дослідження податкової системи України.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

узагальнення інформації, щодо дослідження явищ та процесів, які відбуваються у податковій системі України;

вивчення методів формування інформаційної бази для здійснення аналізу стану та перспектив розвитку податкової системи в умовах мінливого економічного середовища;

визначення найбільш розповсюджених та нових підходів до статистичного дослідження податкової системи, ознайомлення з методами аналізу та прогнозування її розвитку;

узагальнення та аналіз методичних принципів формулювання цілей розвитку податкової політики на основі отриманої інформаційної бази, ознайомлення з статистичними моделями і методами;

обґрунтування необхідності проведення статистичного дослідження стратегічних і тактичних планів, проектів та програм як інструментів управління, визначення основних напрямів статистичного дослідження явищ та процесів, які відбуваються у податковій системі України.

Методичні рекомендації

Вивчаючи навчальну дисципліну, студент заочної форми навчання повинен виконати контрольну роботу, яка передбачає вивчення найважливіших методичних питань дослідження податкової системи; перевірку вмінь використовувати на практиці основні положення навчальної дисципліни "Податкова статистика"; набуття навичок розрахунку податкових показників та їх аналізу за допомогою статистичних методів; побудову та оформлення статистичних таблиць та графіків за результатами аналітичної роботи; формування аналітичних звітів на основі отриманих результатів дослідження.

Виконання контрольної роботи розпочинається з визначення варіанта завдання. Його визначають відповідно до порядкового номера у списку групи. Наступним кроком є перенесення вихідних даних завдання або на окремі аркуші або до сформованого документа на комп'ютері.

Спочатку студент повинен надати розгорнуту відповідь на поставлені питання. Відповідь повинна бути змістовною, лаконічною та чіткою. По всьому тексту відповіді повинні бути посилання на літературні джерела (оформлення літератури повинне відповідати умовам ДЕСТу).

Наступним кроком є відповідь студента на п'ять тестів.

Потім необхідно вирішити чотири завдання різного ступеня складності. Рішення кожної з них повинно супроводжуватися поясненнями щодо дій, які виконуються. Тобто необхідно чітко описати вибір методу дослідження та умови, за яких він може бути використаний. Самі розрахунки повинні містити повний хід їх виконання, а не лише кінцеві результати. Кожне завдання повинне закінчуватися висновками, а якщо це можливо, то візуалізацією отриманих результатів.

Завдання до контрольної роботи розроблено у десяти варіантах, кожний варіант налічує три теоретичні питання, п'ять тестів та чотири завдання, що носять стереотипний, діагностичний та евристичний характер.

Варіант 1

Контрольні питання

1. Етапи статистичного дослідження в податкових органах.
2. Статистична оцінка податкових надходжень.
3. Класифікація податків за такими ознаками: тип податку; тип інституціональної одиниці; обставини, за яких сплачується податок.

Тести

1. Головна мета податкової статистики – це:
  - а) формувати та вивчати спеціальну інформаційну базу податкової звітності як систему показників діяльності суб'єктів господарювання;
  - б) формувати систему показників для різнобічної характеристики соціальних відносин;
  - в) вивчати податкові явища та процеси в галузі економіки на макрорівні.

2. Статистичне спостереження – це:
  - а) планомірний науково організований збір даних про масові суспільні процеси та явища за допомогою реєстрації їх суттєвих ознак;
  - б) реєстрація суспільних явищ і процесів у спеціальних формах статистичного спостереження;
  - в) збір матеріалів спостереження та їх реєстрація.

3. Ознаки, які характеризують причини і умови виникнення певних податкових явищ, називаються:
  - а) факторні;
  - б) результативні;
  - в) випадкові.

4. Яка існує залежність між аварійністю автотранспорту і професіоналізмом водіїв: із збільшенням стажу роботи водієм знижується середня кількість аварій автотранспорту:
  - а) стохастична;
  - б) аналітична;
  - в) функціональна.

5. Для чого використовувався "сошний лист":

а) для визначення розміру прямих податків;

б) для контролю проведення статистичних спостережень;

в) для наступних переписів майнового стану платників податку?

Стереотипне завдання 1

Кількість порушених справ податковою міліцією за третю декаду лютого високосного року характеризується такими даними (тис. грн):

Число місяця	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Примусово стягнутих податків:	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8	48,8
за планом	43,1	32,4	40,8	48,8	48,8	50,7	41,9	49,4	39,6
фактично									

Визначити відносні показники варіації за планом та фактично.
Зробіть висновки

Діагностичне завдання 1

Дайте оцінку ступеня тісноти зв'язку між обсягом сплачених податків й рівнем прибутку для десяти промислових підприємств двох виробничих об'єднань на основі таких даних за звітний місяць:

Номер підприємства	Рівень прибутку, тис. грн		Обсяг сплачених податків, тис. грн	
	об'єднання 1	об'єднання 2	об'єднання 1	об'єднання 2
1	1	2	2	3
2	3	3	3	4
3	2	2	1	1
4	7	8	6	6
5	1	2	2	3
6	4	4	3	3
7	4	4	3	3
8	7	8	7	7
9	1	2	2	2
10	1	2	1	1

Діагностичне завдання 2

У цей час основу української системи оподаткування складають прямі та непрямі податки. Простежте динаміку основних показників та виявіть залежність зміни цих показників.

Податки	2008	2009	2010	2011
Прямі	31,5	31,0	32,6	35,7
Непрямі податки та збори	36,5	23,7	28,4	23,7
Інші надходження	32,0	45,3	39,0	40,6
Усього	100	100	100	100

Евристичне завдання

Надходження податків до державного бюджету склали 270 ум. од., зокрема податки на виробництво та імпорт – 180 ум. од., на прибуток і доходи – 90 ум. од. Витрати бюджету на зміст установ управління, оборони, науки, освіти і охорони здоров'я склали: покупка товарів і послуг для поточної діяльності – 50 ум. од., оплата праці – 100 ум. од. Було виплачено субсидій на покриття збитків підприємств від продажу продукції по цінах нижче за собівартість – 70 ум. од., пенсій, допомоги і стипендій – 60 ум. од. Знос будівель склав 10 ум. од. За рахунок бюджетних коштів було придбано устаткування на 20 ум. од. Зарубіжний спонсор подарував вищій школі складне устаткування для лабораторій державних вузів на 5 ум. од., школи отримали в подарунок від вітчизняних банків комп'ютери на 1 ум. од.

Побудуйте основні рахунки СНР (до рахунку операцій з капіталом включно) та зробіть висновки.

Варіант 2

Контрольні питання

1. Статистична закономірність і статистична сукупність податкових явищ.
2. Групи податкових платежів: виробничі податки; прибуткові податки; податки на капітал.
3. Показники варіації податкових платежів: виробничі податки; прибуткові податки; податки на капітал.

Тести

1. Податкова система – це:

а) сукупність податків, що стягуються в державі, форми та методи їх побудови, методи розрахунку податків та податковий контроль;

б) формування звітності для здійснення різноманітних аналітичних розрахунків при оцінці господарської діяльності платників податків та податкової політики держави;

в) формування системи показників для податкового контролю.

2. У системі оподаткування одиницею спостереження може бути:

а) податкова інспекція, податкова міліція;

б) вид податку, об'єм сплачених податків;

в) юридичні та фізичні особи.

3. Суть кореляційної залежності полягає в тому, щоб:

а) встановити кількісну характеристику цієї залежності, абстрагуючись при цьому від впливу інших факторних податкових ознак;

б) визначити кожному значенню факторної податкової ознаки відповідну певну множину значень результативної податкової ознаки;

в) поспостерігати повну відповідність між причинами і наслідками податкових явищ.

4. За напрямом зв'язку між податковими явищами кореляційні зв'язки розділяються:

а) прямі і зворотні;

б) кількісні і якісні;

в) прямолінійні і криволінійні.

5. За аналітичною функцією податкові показники поділяються на:

а) абсолютні та відносні;

б) абсолютні, відносні та середні;

в) абсолютні, відносні, середні та прогнозні.

Стереотипне завдання 1

Дані про адміністрування податків й витрати робочого часу в інспекціях, що входять до районної адміністрації:

Показники	I відділення		II відділення	
	базисний період	звітний період	базисний період	звітний період
Кількість зареєстрованих справ, шт.	2 500	4 200	5 000	5 500
Витрачено робочого часу на адміністрування податків, люд.-год.	500	700	400	500

Визначте продуктивність праці працівників інспекції. Зробіть висновок.

Діагностичне завдання 1

Доходи державного бюджету визначаються сумарними податками. Яким чином змінюються сумарні та прямі податки, за їх рахунок і структура бюджету.

Доходи	2010	2011
Податкові надходження		
Усього	49 117,9	54 934,6
Податки на доходи і податки на прибуток, податок на збільшення ринкової вартості	14 076,1	17 054,9
Податок на прибуток підприємств, одержаний за рахунок знижувального коефіцієнта при застосуванні норм амортизації	-	-
Податок на власність	529,5	552,4
Платежі за використання природних ресурсів	1 977,1	2 269,0
Внутрішні податки за товари та послуги	12 246,7	13 604,2
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	1 560,7	1 945,3
Інші податки	927,4	1 290,9
Неподаткові надходження		
Усього	12 652,5	16 427,1
Доходи від власності та підприємницької діяльності	3 244,5	4 467,4
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	885,0	992,9
Надходження від штрафів та фінансових санкцій	184,5	156,3
Інші податкові надходження	8 338,5	10 810,5
Доходи від операцій з капіталом	68,7	458,3
Офіційні трансферти	-	221,3
Цільові фонди	5 079,2	1 111,2

Діагностичне завдання 2

Упродовж періоду дослідження були виявлені такі зміни у показниках податкових пільг, які наведено у таблиці. Простежте динаміку та взаємозв'язок між якістю наданих пільг та середньою їх вартістю.

Рік	Обсяг наданих пільг, тис. грн	Кількість наданих пільг	Середня вартість пільг, тис. грн
2007	197 154 32	116 222	169,6
2008	297 831 54	115 966	256,8
2009	396 934 86	187 875	211,3
2010	468 016 26	199 934	234,1
2011	383 400 22	164 193	233,5

Зробіть висновок.

Евристичне завдання

Маємо дані по акціонерному товариству, ум. од.

Показник	Базисний період	Звітний період
Виторг від реалізації продукції	700	800
Витрати на виробництво та реалізацію продукції	300	400
Сальдо доходів та витрат від позареалізаційною діяльністю	40	50
Податок на додану вартість	130	150
Платежі до бюджету	90	95
Середня за період вартість власного капіталу	850	940
Середня за період вартість основних виробничих фондів	740	930

Проаналізуйте зміни балансового прибутку у відносному та абсолютному вираженні, визначити ефективність використання власного капіталу. Зробіть висновки.

Варіант 3

Контрольні питання

1. Види динамічних рядів за статистичною природою податкового показника?

2. Завдання і види групувань у податковій статистиці.

3. Система абсолютних показників податкової статистики.

Тести

1. Коли об'єкти оподаткування стали формувати податкову систему з прямих і непрямих податків:

а) XVIII ст.;

б) XIIV ст.;

в) XVII ст.

2. Стаж роботи працівників податкової інспекції є ознакою:

а) кількісною;

б) кількісною та безперервною;

в) якісною;

г) якісною та безперервною.

3. Залежність між податковими ознаками в аналітичному виразі може бути:

а) прямою і зворотною;

б) кількісною і якісною;

в) прямолінійною і криволінійною.

4. Скільки етапів розвитку податкової статистики існує:

а) два етапи;

б) три етапи;

в) не визначено.

5. Система оподаткування – це:

а) сукупність податків, зборів-платежів до бюджету та внесків до державних цільових фондів;

б) комплекс податкових заходів, які впливають на економічну діяльність господарюючих суб'єктів;

в) сукупність правових норм, що регулюють розміри, форми, методи і терміни стягнення податків і платежів.

Стереотипне завдання 1

Питома вага чисельності інспекторів за трьома інспекціями склала в поточному році 30; 25,8 та 44,2 %. Відносні величини динаміки чисельності інспекторів у поточному році порівняно з попереднім 112,3; 120,6 та 110,4 %. Визначити питому вагу окремих інспекцій у загальній чисельності інспекторів по адміністрації та відносну величину динаміки цих питомих ваг. Зробіть висновок.

Діагностичне завдання 1

Є дані про кількість проведених перевірок у районній податковій адміністрації за місяць (кількість):

Число місяця	За планом	Фактично	Число місяця	За планом	Фактично	Число місяця	За планом
1	200	180	11	210	200	21	220
2	200	190	12	210	205	22	220
3	200	190	13	210	210	23	220
4	200	195	14	210	210	24	220
5	200	200	15	210	215	25	220
6	200	205	16	210	216	26	220
7	200	200	17	210	216	27	220
8	200	200	18	210	220	28	220
9	200	190	19	210	222	29	220
10	200	200	20	210	218	30	220

Дайте оцінку однорідності проведення перевірок протягом місяця.

Діагностичне завдання 2

Маємо дані про розподіл інспекторів податкової служби за величиною місячної заробітної плати у відсотках.

Групи робочих за величиною заробітної плати, грн	Питома вага робочих
1 500 – 2 000	10
2 000 – 2 500	17
2 500 – 3 000	13
3 000 – 3 500	21
3 500 – 4 000	11
Більше 4 000	18

Визначте середню місячну заробітну плату, модальне значення, медіану, показники варіації. Дайте економічну інтерпретацію отриманим результатам розрахунків.

Евристичне завдання

20 фактів несплати податку згруповані в чотири групи по 5 фактів у кожній групі. Загальна сума квадратів відхилень від загальної середньої дорівнює 160. Середнє значення ознаки, що досліджується за групами, дорівнює: 17, 20, 21, 18. За допомогою дисперсійного методу доведіть, що відзнаки між середніми за групами не випадкові, а є проявом впливу фактора, що змінюється. Табличне значення F-критерію з імовірністю $p = 0,95$ дорівнює $F_{\text{табл.}} = 3,5$.

Варіант 4

Контрольні питання

1. Способи статистичного спостереження, що застосовуються податковими органами.
2. Предмет податкової статистики.
3. Поняття об'єкта спостереження і його характеристика в податковій статистиці.

Тести

1. Податки – це:
  - а) обов'язкові платежі до бюджету і державних цільових фондів;
  - б) одна із форм зборів з юридичних та фізичних осіб;
  - в) комплекс заходів, які впливають на економічну діяльність господарюючих суб'єктів.

2. Статистичний формуляр – це:

а) обліковий документ єдиного зразка, який містить адресну характеристику об'єкта спостереження та його статистичні дані;

б) документ, в якому є інструкції і роз'яснення, щодо проведення статистичного спостереження;

в) перелік питань, на які потрібно отримати відповіді в результаті спостереження.

3. Графічний аналіз зв'язку між податковими ознаками за допомогою:

а) кореляційного поля;

б) гістограми;

в) полегона розподіли досліджуваних явищ.

4. Інвентаризація обладнання податкової служби відноситься до спостереження:

а) документального спостереження;

б) безпосереднього;

в) опитування;

г) експертних оцінок.

5. Акцизна ставка на початок кожного року – це ряд динаміки:

а) інтервальний;

б) моментний;

Середній рівень цього ряду розраховується за формулою середньої:

в) арифметичної;

г) хронологічної.

Стереотипне завдання 1

Обсяг сплаченого податку на прибуток підприємствами складає (ум. од.):

на 1.01.11 – 60,0;

на 1.04.11 – 62,3;

на 1.07.11 – 64,2;

на 1.10.11 – 66,3;

на 1.01.12 – 66,6.

Визначити середньорічний обсяг сплаченого податку на прибуток та зробити висновки.

Діагностичне завдання 1

Є дані про обсяг податкових надходжень за регіоном за III квартал звітного року (тис. грн):

Місяць	Декада	Надходження	
		за планом	фактично
Липень	I	359	302
	II	360	370
	III	360	360
Серпень	I	390	360
	II	390	390
	III	380	420
Вересень	I	410	390
	II	410	430
	III	410	490

Дайте оцінку надходженням за III квартал.

Діагностичне завдання 2

В умовах ринку податкова система є важливим елементом регулювання економічних та соціальних відносин у державі. Проведене статистичне спостереження дозволило визначити тенденції. Охарактеризуйте, яким чином вони впливають на ефективність усієї податкової системи.

Показник	Рік				
	2007	2008	2009	2010	2011
Валові податки	15 665	16 704	17 005	18 333	1 920
Зміни відповідних величин у відсотках	3,2	4,2	5,1	5,2	0 4,6
Чисті податки	13 254	14 025	15 428	16 384	18 472

Евристичне завдання

Відома динаміка чисельності інспекторів та їх продуктивність праці.

Рік	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Чисельність інспекторів, осіб	120	121	123	125	124	122	127	129	128	130	132
Продуктивність праці, кількість звітів на 1 інспектора	25	20	21	24	26	23	25	27	29	28	30

Визначити за кожний рік кількість прийнятих звітів. На основі сполучення індексного методу за аналітичним вирівнюванням виявити вплив на кількість адміністрованих податків, тенденцій продуктивності праці, що склались. Зробіть висновки.

Варіант 5

Контрольні питання

1. Методи аналізу податкових показників.
2. Класифікація податків та субсидій в СНР.
3. Напрями удосконалення інформаційного забезпечення податкової статистики.

Тести

1. Ознака – це:
  - а) властивість, характерна риса або особливість одиниць сукупності, які можна спостерігати або виміряти;
  - б) узагальнююча кількісна характеристика соціально-економічних явищ у конкретних умовах місця та часу;
  - в) кількісна характеристика одиниць сукупності.
2. Що відноситься до вищої ланки податкової служби України:
  - а) Державна податкова адміністрація України;
  - б) державні податкові адміністрації в містах?

3. У якому блоці виділена податкова міліція:

- а) у функціональному;
- б) у методологічному;
- в) у організаційному?

4. Скільки етапів розвитку податкової статистики існує:

- а) два;
- б) три;
- в) не визначено?

5. Для розрахунку середньої величини за незгрупованими даними в разі можливості їх прямого підсумовування слід застосовувати формулу:

- а) арифметичної простої;
- б) арифметичної зваженої;
- в) гармонійної простої;
- г) гармонійної зваженої.

Стереотипне завдання 1

Гранична похибка середнього рівня сплаченого податку на додану вартість одним підприємством не перевищує 50 ум. од. Скільки потрібно обстежити підприємств, щоб похибка не перевищувала завдану. За даними минулорічного обстеження: $n = 10$ підприємств, $\sigma = 320$ ум. од. Зробіть висновки.

Діагностичне завдання 1

Під час контрольної перевірки фактів сплати акцизного сбору підприємствами отримані такі дані:

№ перевірки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Факти несплати акцизу, %	4,3	4,2	3,8	4,3	3,7	3,9	4,5	4,4	4,0	3,9

Визначити, в яких межах знаходиться середні факти несплати акцизу в генеральній сукупності.

Діагностичне завдання 2

Розрахуйте показники сезонних коливань сплати податку на прибуток. Обсяг податку на прибуток (ум. од.) представлений в таблиці:

Місяць	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
податок	187	185	231	284	305	334	340	330	268	231	191	213

Зробіть висновок.

Евристичне завдання

Відома динаміка чисельності інспекторів та їх продуктивність праці.

Рік	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Чисельність інспекторів, осіб	120	121	123	125	124	122	127	129	128	130	132
Продуктивність праці, кількість звітів на 1 інспектора	25	20	21	24	26	23	25	27	29	28	30

Визначити за кожний рік кількість прийнятих звітів. На основі сполучення індексного методу за аналітичним вирівнюванням виявити вплив на кількість адміністрованих податків, тенденцій продуктивності праці, що склались. Зробіть висновки.

Варіант 6

Контрольні питання

1. Групи податкових платежів: виробничі податки; прибуткові податки; податки на капітал.
2. Роль індексів у статистичному аналізі податків.
3. Оцінка впливу структурних рухів на динаміку середньої величини податків.

Тести

1. Податки – це:
  - а) обов'язкові платежі до бюджету і державних цільових фондів;
  - б) одна із форм зборів з юридичних та фізичних осіб;
  - в) комплекс заходів, які впливають на економічну діяльність господарюючих суб'єктів.

2. Коли об'єкти оподаткування стали формувати податкову систему з прямих і непрямих податків:

- а) XVIII ст.;
- б) XIIV ст.;
- в) XVII ст.?

3. Головна мета податкової статистики – це:

- а) формувати та вивчати спеціальну інформаційну базу податкової звітності як систему показників діяльності суб'єктів господарювання;
- б) формувати систему показників для різнобічної характеристики соціальних відносин;
- в) вивчати податкові явища та процеси в галузі економіки на макрорівні.

4. Графічний аналіз зв'язку між податковими ознаками проводиться за допомогою:

- а) кореляційного поля;
- б) гістограми;
- в) полігону розподілу досліджуваних явищ.

5. Розрахований коефіцієнт детерміації показує:

- а) частку варіації результативної податкової ознаки, яка пов'язана з факторною ознакою при відповідній формі зв'язку;
- б) наскільки одиниць власного вимірювання змінюється в середньому значення результативної податкової ознаки із збільшенням значення факторної ознаки на одиницю також власного вимірювання;
- в) тісноту лінійного зв'язку між податковими ознаками.

Стереотипне завдання 1

Плановий приріст податкових надходжень на 2011 рік повинен скласти 4,6 %. Фактичне зростання податкових надходжень у цьому році склало 115,5 %. Визначте відсоток виконання плану по податковим надходженням. Зробіть висновок.

Діагностичне завдання 1

Розрахуйте приріст за основними показниками податкової декларації:

Показники	На початок звітнього року	Запаси, використані не у господарській діяльності	На кінець звітнього періоду
Балансова вартість запасів усього, у тому числі:	11 114 200,0	18 800,0	11 460 000,0
на складах (місцях зберігання)	3 301 200,0	17 000,0	3 264 800,0
у незавершеному виробництві	3 499 300,0		4 201 600,0
у готовій продукції	2 999 100,0		2 784 900,0
малоцінні та швидкозношувані предмети на складах	359 400,0	1800,0	340 100,0
на оптових складах (місцях зберігання)	955 200,0		868 600,0
у роздрібній торгівлі			

Діагностичне завдання 2

Упродовж періоду дослідження були виявлені зміни у показниках податкових пільг. Простежте динаміку та взаємозв'язок між якістю наданих пільг та середньою їх вартістю.

Рік	Обсяг наданих пільг, млрд грн	Кількість наданих пільг	Середня вартість пільг, млрд грн
2007	19,72	116 222	169,6
2008	29,78	115 966	256,8
2009	39,69	187 875	211,3
2010	46,80	199 934	234,1
2011	38,34	164 193	233,5

Зробіть висновок.

Евристичне завдання

Надходження податків до державного бюджету склали 270 ум. од., зокрема податки на виробництво й імпорт – 180 ум. од., на прибуток і доходи – 90 ум. од. Витрати бюджету на зміст установ управління, оборони, науки, освіти і охорони здоров'я склали: покупка товарів і послуг для поточної діяльності – 50 ум. од., оплата праці – 100 ум. од. Було виплачено субсидій на покриття збитків підприємств від продажу

продукції по цінах нижче за собівартість – 70 ум. од., пенсій, допомоги і стипендій – 60 ум. од. Знос будівель склав 10 ум. од. За рахунок бюджетних коштів було придбано устаткування на 20 ум. од. Зарубіжний спонсор подарував вищій школі складне устаткування для лабораторій державних вузів на 5 ум. од., школи отримали в подарунок від вітчизняних банків комп'ютери на 1 ум. од.

Побудуйте основні рахунки СНР (до рахунку операцій з капіталом включно) та зробіть висновки.

Варіант 7

Контрольні питання

1. Статистична закономірність і статистична сукупність податкових явищ.
2. Показники активності податкових надходжень окремих регіонів.
3. Групи податкових платежів: виробничі податки; прибуткові податки; податки на капітал.

Тести

1. Одиниця сукупності – це:
  - а) первинний елемент, від якого одержують інформацію;
  - б) елемент статистичної сукупності, який є носієм ознак, що підлягають реєстрації;
  - в) значення загальної ознаки.
2. Суть кореляційної залежності полягає в тому, щоб:
  - а) встановити кількісну характеристику цієї залежності, абстрагуючись при цьому від впливу інших факторних податкових ознак;
  - б) визначити кожному значенню факторної податкової ознаки відповідну певну множину значень результативної податкової ознаки;
  - в) поспостерігати повну відповідність між причинами і наслідком податкових явищ.
3. Податкова система – це:
  - а) сукупність податків, що стягуються в державі, форми та методи їх побудови, методи розрахунку податків та податковий контроль;
  - б) формування звітності для здійснення різноманітних аналітичних розрахунків при оцінці господарської діяльності платників податків та податкової політики держави;
  - в) формування системи показників для податкового контролю.

4. Для вимірювання варіації значення ознаки застосовуються такі статистичні показники:

- а) середні величини;
- б) мода і медіана;
- в) розмах варіації, середнє лінійне відхилення, дисперсія, середньоквадратичне відхилення.

5. Якщо коефіцієнт концентрації більше 1, то:

- а) спостерігається повна концентрація ознаки серед одиниць сукупності;
- б) концентрація ознаки відсутня;
- в) локалізацію ознаки виявити неможливо.

Стереотипне завдання 1

Маємо дані про динаміку обсягу акцизного податку до Зведеного бюджету України.

Рік	2006	2007	2008	2009	2010	2011
млрд грн	160	165	163	170	175	180

Розрахуйте середньорічний темп зростання обсягу податкових надходжень до Державного Бюджету України.

Діагностичне завдання 1

По регіонам за звітний рік є такі дані:

Регіон	Обсяг податків до бюджету, тис. грн	План по обсягу підприємств-платників, кількість	Фактично, кількість	
			нараховано	сплачено
А	1 050	19 200	19 620	19 620
Б	400	8 640	9 064	8 352
В	58	12 480	12 357	11 860
Г	290	4 814	4 976	5 210
Д	31	11 280	11 299	11 296

Дайте оцінку ступеня впливу недоотриманої суми податків за звітний рік на виконання плану бюджету.

Діагностичне завдання 2

За даними про обсяг податкових надходжень до Зведеного бюджету України:

- 1) вкажіть види динамічних рядів, розкрийте їх особливості;
- 2) визначте середньо квартальні обсяги податкових надходжень;

3) для ряду обсяг акцизних надходжень обчисліть базисні та ланцюгові темпи зростання, поясніть їх зміст та взаємозв'язок. Поясніть проведення розрахунків та зробіть загальний висновок щодо інтенсивності зміни показників.

Показник, млрд грн	Минулий рік, квартал				Поточний рік, I квартал
	I	II	III	IV	
Обсяг податкових надходжень на початок кварталу	376	400	612	756	1 170
Обсяг акцизних надходжень за квартал	190	224	256	315	338

Евристичне завдання

За наведеними даними проаналізуйте наявність та характер зв'язку між ознаками. Охарактеризуйте отриманий ряд розподілу за допомогою середніх величин, оцініть однорідність розподілу. Прокоментуйте проведення розрахунків та отримані результати.

Списковий номер інспектора	Стаж роботи, років	Місячна заробітна плата, грн
1	1,0	2 105
2	6,5	2 162
3	9,2	2 195
4	4,5	2 164
5	6,2	2 170
6	2,5	2 152
7	2,7	2 162
8	16,0	2 218
9	14,0	2 206

10	11,0	2 200
11	12,0	2 196
12	10,5	2 188
13	9,0	2 187
14	5,0	2 182
15	10,2	2 190
16	5,3	2 168
17	5,4	2 175
18	7,5	2 180
19	8,0	2 190
20	8,5	2 198

Варіант 8

Контрольні питання

1. Етапи статистичного дослідження в податкових органах.
2. Перерахувати і охарактеризувати показники оцінки ефективності податкової політики підприємства.
3. Методи вивчення тенденцій розвитку податкових явищ.

Тести

1. Якщо всі варіанти збільшити на одне число, то середня:
  - а) не зміниться;
  - б) збільшиться на це ж число;
  - в) зменшиться на це ж число.
2. Органи державної податкової служби подають звіт:
  - а) відповідним фінансовим органам, органам Державного казначейства України;
  - б) відповідним фінансовим органам, органам Державного казначейства України, органам статистики;
  - в) відповідним фінансовим органам, органам Державного казначейства України, органам статистики, органам внутрішніх справ.
3. Коефіцієнт варіації можна розрахувати на основі:
  - а) середнього квадратичного відхилення;
  - б) середнього лінійного відхилення;
  - в) варіантного розмаху;
  - г) всі варіанти правильні.

4. Ставки, механізм стягування податків, пільги можуть встановлюватися:

- а) відповідно до законів України про оподаткування;
- б) відповідно до законів України про оподаткування, а також Закону України про державний бюджет на відповідний рік;
- в) відповідно до законів України про оподаткування, а також Законом України про державний бюджет на відповідний рік і Положеннями Кабінету Міністрів України.

5. Відношення рівнів ряду динаміки називається:

- а) абсолютним приростом;
- б) середнім рівнем;
- в) коефіцієнтом зростання;
- г) абсолютним значенням одного відсотка приросту.

Стереотипне завдання 1

За наведеними даними, визначте середній відсоток виконання плану щодо зареєстрованих економічних злочинів податковими службами. Поясніть проведення розрахунків та отриманий результат.

Податкова служба регіону	Кількість зареєстрованих економічних злочинів, тис. грн	Відсоток виконання плану, %
А	282	94,0
Б	190	95,0
В	56	112,0

Діагностичне завдання 1

Маємо дані по податковій службі.

Показник	Рік				
	1	2	3	4	5
Продуктивність праці інспектора, грн	415	420	426	430	438
Кількість зареєстрованих злочинів, шт.	210	218	236	247	259

Зведіть ряди динаміки до однієї основи. Поясніть проведення розрахунків та отримані результати.

Діагностичне завдання 2

Маємо дані про валову додану вартість за галузями економіки за два роки. Прослідіть структуру та структурні зрушення для галузей, що виробляють товари та надають послуги в розрізі окремих галузей.

Галузі економіки	2010	2011
Галузі, які виробляють товари	57 255	77 035
у тому числі промисловість	35 522	45 327
сільське господарство	14 666	23 441
будівництво	5 395	6 097
Галузі, які надають послуги	52 367	68 972
Разом	109 622	146 007

Евристичне завдання

За наведеними даними проаналізуйте наявність та характер зв'язку між ознаками. З імовірністю знайдіть 0,997 межі для середнього значення факторної ознаки у генеральній сукупності, якщо представлені дані отримані шляхом 7 % відбору. Прокоментуйте проведення розрахунків та отримані результати.

Група підакцизних товарів	Відсоткова ставка, %	Обсяг акцизних надходжень, млн грн
1	2,03	9,55
2	1,71	13,58
3	1,42	22,33
4	1,10	27,50
5	1,73	13,54
6	1,96	11,60
7	2,05	8,90
8	2,36	3,25
9	1,46	21,20

10	1,75	13,50
11	2,08	7,60
12	13,6	25,52
13	2,40	2,50
14	1,75	13,24
15	1,50	20,15
16	2,11	6,10
17	1,76	13,36
18	1,58	19,62
19	1,88	11,90
20	2,24	5,20

Варіант 9

Контрольні питання

1. Статистична оцінка коливання податкових показників.
2. Роль індексів у статистичному аналізі податків.
3. Використання графічних методів у дослідженні податкової системи.

Тести

1. Для чого використовувався "сошний лист":
  - а) для визначення розміру прямих податків;
  - б) для контролю проведення статистичних спостережень;
  - в) для наступних переписів майнового стану платників податку.

2. Які органи мають право встановлювати і відмінити податки і збори до бюджету і державних цільових фонди:
  - а) Верховна Рада України, Верховна Рада АРК, сільські, селищні, міські ради;
  - б) виключно Верховна Рада України;
  - в) Верховна Рада України, Верховна Рада АРК.

3. Відносні статистичні показники виражаються:
  - а) у фізичних одиницях виміру;
  - б) в умовно-натуральних одиницях виміру;
  - в) у статистичних одиницях виміру;
  - г) у коефіцієнтах, відсотках, проміле.

4. Який із перерахованих пунктів не відносяться до прав платників податків і зборів:

а) представлення податковим органам документи, які підтверджують права на пільги щодо оподаткування;

б) уявлення в державні податкові органи декларацій, звітів, розрахунків;

в) оскарження у встановленому законом порядку вирішення державних податкових органів?

5. Коефіцієнт варіації використовують для порівняння варіацій:

а) однієї ознаки в різних сукупностях;

б) різних ознак в однієї сукупності;

в) усі варіанти правильні.

Стереотипне завдання 1

Проаналізуйте структуру основних фондів, суму амортизаційних відрахувань згідно з податковими нормативами за кожною групою та в цілому за даними:

Показники	Балансова вартість на початок розрахункового кварталу
Основні фонди групи 1	16 298 500,0
Основні фонди групи 2	1 060 800,0
Основні фонди групи 3	12 862 200,0
Основні фонди групи 4	264 400,0
Нематеріальні активи	70 900,0

Діагностичне завдання 1

Упродовж періоду дослідження були виявлені зміни у показниках податкових пільг. Простежте динаміку та взаємозв'язок між якістю наданих пільг та середньою їх вартістю.

Рік	Обсяг наданих пільг, тис. грн	Кількість наданих пільг	Середня вартість пільг, тис. грн
2007	19 715 432	116 222	169,6
2008	29 783 154	115 966	256,8
2009	39 693 486	187 875	211,3
2010	46 801 626	199 934	234,1
2011	38 340 022	164 193	233,5

Діагностичне завдання 2

За наведеними даними проведіть порівняльний аналіз варіації показників, зробіть висновки.

Регіон	Густина населення, осіб на 1 км ²	Зайнятість працездатного населення, %	Рівень економічної злочинності на 100 осіб населення
А	82,0	80,2	824
Б	91,8	68,0	913
В	126,5	72,2	1407
Г	85,4	83,5	585
Д	62,9	79,1	450
Е	115,2	76,7	1036
Ж	70,6	85,8	748
У цілому по країні	84,8	81,0	870

Евристичне завдання

Надходження податків до державного бюджету склали 270 ум. од., зокрема податки на виробництво та імпорт – 180 ум. од., на прибуток і доходи – 90 ум. од. Витрати бюджету на зміст установ управління, оборони, науки, освіти і охорони здоров'я склали: покупка товарів і послуг для поточної діяльності – 50 ум. од., оплата праці – 100 ум. од. Було виплачено субсидій на покриття збитків підприємств від продажу продукції по цінах нижче за собівартість – 70 ум. од., пенсій, допомоги і стипендій – 60 ум. од. Знос будівель склав 10 ум. од. За рахунок бюджетних коштів було придбано устаткування на 20 ум. од. Зарубіжний спонсор подарував вищій школі складне устаткування для лабораторій

державних вузів на 5 ум. од., школи отримали в подарунок від вітчизняних банків комп'ютери на 1 ум. од.

Побудуйте основні рахунки СНР (до рахунку операцій з капіталом включно) та зробіть висновки.

Варіант 10

Контрольні питання

1. За допомогою яких показників проводиться аналіз структурних зрушень у податкових процесах.
2. Основні категорії та класифікації податкової статистики.
3. Особливості обчислення середніх рівнів податкових показників у динамічних рядах різних видів.

Тести

1. Коли об'єкти оподаткування стали формувати податкову систему з прямих і непрямих податків:
  - а) XVIII ст.;
  - б) XIIV ст.;
  - в) XVII ст.?

2. Встановлення дати початку та закінчення збору даних – це:
  - а) об'єктивний час спостереження;
  - б) суб'єктивний час спостереження;
  - в) критичний момент спостереження.

3. Які органи є органами стягнення податкового боргу:
  - а) органи державної податкової служби;
  - б) контрольно-ревізійне управління;
  - в) органи Пенсійного фонду України;
  - г) органи Фонду соціального страхування України;
  - д) митні органи?

4. Відносна величина структури – це:
  - а) відношення частин цілого до підсумку;
  - б) відношення частин цілого один до одного;
  - в) відношення підсумку до його частин.

5. Податки – це:

- а) обов'язкові платежі до бюджету і державних цільових фондів;
- б) одна із форм зборів з юридичних та фізичних осіб;
- в) комплекс заходів, які впливають на економічну діяльність господарюючих суб'єктів.

Стереотипне завдання 1

Дані про адміністрування податків й витрати робочого часу у інспекціях, що входять до районної адміністрації:

Показники	I відділок		II відділок	
	базисний період	звітний період	базисний період	звітний період
Кількість зареєстрованих справ, шт.	2 500	4 200	5 000	5 500
Витрачено робочого часу на адміністрування податків, люд.-год.	500	700	400	500

Визначте продуктивність праці працівників інспекції. Зробіть висновок.

Діагностичне завдання 1

Маємо дані про динаміку кількості інспекторів податкової служби в регіоні А.

Рік	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Середньорічна кількість інспекторів, осіб	405	400	413	440	489	477	450	494	540	528	559	546

Розрахуйте показники, які характеризують динамічний ряд:

- 1) середній рівень кількості інспекторів за весь період;
- 2) абсолютні прирости;
- 3) темпи зростання та приросту;
- 4) значення одного відсотка приросту;
- 5) середньорічний темп зростання. Побудуйте графік для вихідних

даних. Зробіть висновки.

Діагностичне завдання 2

Доходи державного бюджету визначаються сумарними податками. Яким чином змінюються сумарні та прямі податки, за їх рахунок й структура бюджету.

Доходи	Минулий рік	Поточний рік
Податкові надходження Усього	49 117,9	54 934,6
Податки на доходи і податки на прибуток, податок на збільшення ринкової вартості	14 076,1	17 054,9
Податок на прибуток підприємств, одержаний за рахунок знижувального коефіцієнта при застосуванні норм амортизації	– 529,5	– 552,4
Податок на власність	1 977,1	2 269,0
Платежі за використання природних ресурсів	12 246,7	13 604,2
Внутрішні податки за товари та послуги	1 560,7	1 945,3
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	927,4	1 290,9
Інші податки	12 652,5	16 427,1
Неподаткові надходження Усього	3 244,5 –	4 467,4 –
Доходи від власності та підприємницької діяльності	885,0	992,9

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	184,5	156,3
Надходження від штрафів та фінансових санкцій	8 338,5	10 810,5
Інші податкові надходження	68,7	458,3
Доходи від операцій з капіталом	–	221,3
Офіційні трансферти	5 079,2	1 111,2
Цільові фонди		

Евристичне завдання

Дайте оцінку ступеня тісноти зв'язку між обсягом сплачених податків й рівнем прибутку для десяти промислових підприємств двох виробничих об'єднань на основі даних за звітний місяць:

Номер підприємства	Рівень прибутку, тис. грн		Обсяг сплачених податків, тис. грн	
	об'єднання 1	об'єднання 2	об'єднання 1	об'єднання 2
1	1	2	2	3
2	3	3	3	4
3	2	2	1	1
4	7	8	6	6
5	1	2	2	3
6	4	4	3	3
7	4	4	3	3
8	7	8	7	7
9	1	2	2	2
10	1	2	1	1

За результатами отриманих розрахунків зробіть висновки.

Рекомендована література

1. Адамов И. С. Экономика и статистика фирм / Адамов И. С. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 134 с.
2. Герасименко С. С. Статистика : підручник / С. С. Герасименко. – К. : КНЕУ, 2000. – 320 с.
3. Гусаров В. М. Статистика : учебн. пособ. для вузов / Гусаров В. М. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 463 с.
4. Єріна А. М. Економічна статистика / Єріна А. М., Мазуренко О. К. – К. : ТОВ "УВПК"ЕксОб", 2002. – 232 с.
5. Курс социально-экономической статистики / под. ред. М. Г. Назарова. – М. : Финстатинформ, 2000. – 246 с.
6. Лапішко М. Л. Основи фінансово – економічного аналізу економічних процесів / Лапішко М. Л. – Львів : Світ, 1995. – 212 с.
7. Статистика : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / А. М. Єріна, Р. М. Моторин, А. В. Головач та ін. – К. : КНЕУ, 2001. – 448 с.
8. Статистичний щорічник України. – К. : Академвидав, 2010. – 110 с.
9. Уманець Т. В. Статистика : навч. посібн. / Уманець Т. В., Пігарєв Ю. Б. – К. : Вікар, 2003. – 623 с.
10. Шустіков А. А. Фінансова статистика : навч. посібн. / Шустіков А. А. – К. : КНЕУ, 2002. – 416 с.
11. ЛигаБизнесИнформ. – Режим доступа : www.liga.net/.
12. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.nau.kiev.ua/.
13. Право Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.
14. Сервер Верховной Рады Украины. – Режим доступа : www.rada.gov.ua/.
15. Украинское право. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ukrpravo.com/.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до виконання контрольних робіт
з навчальної дисципліни
"ПОДАТКОВА СТАТИСТИКА"
для студентів галузі знань 0305
"Економіка та підприємництво"
заочної форми навчання**

Укладачі: **Раєвська Олена Валентинівна**
Гриневич Людмила Володимирівна
Горохова Ольга Іванівна

Відповідальний за випуск **Раєвська О. В.**

Редактор **Бутенко В. О.**

Коректор **Мартовицька-Максимова В. А.**

План 2013 р. Поз. № 114.

Підп. до друку   Формат 60 x 90 1/16. Папір MultiCopi. Друк Riso.

Ум.-друк. арк. 2,25. Обл.-вид. арк. 2,81. Тираж   прим. Зам. №

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

---

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк № 481 від 13.06.2001 р.*